

LOKAAL HENGELO

GEWOON ANDERS!

Aan: College van B&W
Via e-mail: raadsgriffie@hengelo.nl
Datum: 22-12-2023
Betreft: Betaald een inwoner van Hengelo teveel voor het afval?

Geacht College,

Uit De Tubantia (bijlage) hebben we kunnen lezen over het nieuwe contract die Twence via een openbare aanbesteding heeft gewonnen voor Circulus; een samenwerkingsverband van negen Gelderse gemeenten. In het artikel staat onder andere :

“Circulus moet straks voor de verwerking van haar afval een bedrag van iets meer dan 40 euro per ton betalen terwijl de Twentse gemeenten en Berkelland 78 euro per ton moeten betalen voor de verwerking van hún afval.”

Lokaal Hengelo (Anders! Hengelo) wenst enkele beweringen in het artikel aan het College voor te leggen met de vraag hierop schriftelijk te reageren:

1. Hoe kijkt het College tegen de strekking van dit artikel aan , mede in het licht van het tarief afvalstoffenheffing, waar de verwerking van het afval bij Twence mede onderdeel van is?
2. “Maar het lijkt er toch veel op dat Twence zo laag kan bieden, doordat ze een hoog tarief rekenen voor het afval van de Twentse gemeenten”
 - a. Kan het College de raad informeren hoe Twence deze tarieven €40/ton aan Circulus kan aanbieden terwijl de laagste bieding van private partijen onder de €50/ton ligt en Twentse gemeenten €78/ton betalen?
 - b. „Marktconformiteit is een belangrijk uitgangspunt bij de totstandkoming van de verwerkingstarieven voor aandeelhouders” Is het tarief voor afval die Twence aan de inwoner van Hengelo aanreken marktconform, in vergelijking met de aanbieding van €40/ton voor de inwoners van Gelderland?
3. “De dienstverlening aan onze aandeelhouders is in alle opzichten strikt gescheiden van onze activiteiten op de markt”, luidt de reactie van Twence
 - a. Wordt Twence door onder andere de gemeente Hengelo , door het tarief afvalstoffen heffing, bovenmatig gecompenseerd waardoor het in staat is om op commerciële activiteiten blijkbaar beneden marktprijzen aan te bieden?
4. “Zo bezien is het voor de gemeentelijke aandeelhouders lucratief hoge tarieven in rekening te brengen. Zij voorzien zich van extra inkomsten, die via de afvalstoffenheffing geïncasseerd worden, maar er niet mee verrekend hoeven worden. Het dividend van Twence is ‘vrij besteedbaar’, zoals dat heet”
 - a. Jaarlijks rekent de Gemeente Hengelo in hun begroting met/op een dividend van Twence; in welke mate heeft het College zich verzekerd dat dit dividend misschien “afgeroomd” is van het hoge tarief afvalstoffenheffing om de begroting van de Gemeente in evenwicht te houden? We verwijzen hierbij ook naar het extra dividend ontvangen vorig jaar die vervolgens is aangewend voor duurzaamheidsinitiatieven en niet ten gunste kwamen van de begroting afval.
5. “Zowel Twence als de gemeenten spinnen er dus garen bij. Twence omdat het bedrijf zich verzekerd weet van een hoge winstmarge op het Twentse afval. De gemeenten omdat ze zich verzekerd weten van extra geld in kas. Inwoners van Twente daarentegen, weten zich verzekerd van een afvalstoffenheffing die feitelijk te hoog is.”

- a. Hoe verzekerd het College zich ervan dat het tarief afvalstoffenheffing voor de inwoner van Hengelo, en door Twence aangerekend, niet te hoog is? Mede in functie van de aanbieding van Twence aan Circulus, wellicht een mooie benchmark voor het tarief in Hengelo?
6. Overweegt het College, in het licht van deze vaststellingen in het artikel, het contract en de relatie met Twence opnieuw te bekijken, een voorstander van bronscheiden? Zo niet, waarom niet?
 - a. Staat het College, mede in dit kader, open voor benadering van partijen die ook nascheiden aanbieden? Zo niet, waarom niet?
 - b. Staat het College, zoals enkele andere Gemeenten, open voor het aanbieden aan geïnteresseerden van hun aandelen in Twence? Zo niet, waarom niet?
7. Is het College het met Lokaal Hengelo eens dat de aandeelhoudersrelatie die de Gemeente Hengelo heeft, met daaraan verbonden contract voor afvalverwerking, daartoe het recht geeft om Twence vragen te stellen over de commerciële activiteiten en winstgevenheid die hiermee gepaard gaan? Zo niet, waarom niet?
8. Mocht het College het argument van marktgevoelige informatie willen inroepen om deze vragen niet te willen/kunnen beantwoorden; is de het College wel bereid om bij Twence de informatie op deze vragen op te vragen en desnoods onder een vorm van embargo aan de raad te verschaffen? Zo niet, waarom niet?

In afwachting van uw antwoord,

Glenn Dedecker
Lokaal Hengelo-Anders! Hengelo
<https://www.andershengelo.nl/>

<https://www.tubantia.nl/enschede/twentse-inwoners-betalen-hoofdprijs-voor-afvalverwerking-terwijl-gelderse-buren-een-spotgoedkoop-contract-binnenhalen~a7b0ae2e/>

Twentse inwoners betalen hoofdprijs voor afvalverwerking, terwijl Gelderse burenen een spotgoedkoop contract binnenhalen

Betalen inwoners van Twente voor de verwerking van restafval van inwoners van Gelderland? Feit is dat negen Gelderse gemeenten een bijzonder lucratief contract sloten met de Twentse afvalverwerker Twence, voor de verwerking van hun restafval. Twentse gemeenten betalen bijna het dubbele voor hún afval.

Leo van Raaij 22-12-23, 06:30 Laatste update: 07:49

Twence gaat vanaf januari het restafval verwerken van Circulus, een samenwerkingsverband van negen Gelderse gemeenten. Dat contract sleepte Twence binnen, na een openbare aanbesteding. Daar deden vijf afvalverwerkers aan mee, waarvan vier private ondernemingen en één publieke: Twence. Dat bedrijf is in handen van de veertien Twentse gemeenten en Berkelland. Circulus moet straks voor de verwerking van haar afval een bedrag van iets meer dan veertig euro per ton betalen. Een opmerkelijk laag bedrag. Zó laag, dat het irritatie oproept bij andere inschrijvers. Daaronder de grootste afvalverwerkers in Nederland. De laagste bieding van deze private bedrijven zat net onder de vijftig euro.

Aanmerkelijk verschil

Het verschil is aanmerkelijk, maar de afstand tot wat de Twentse gemeenten en Berkelland moeten betalen voor de verwerking van hún afval, springt helemaal in het oog. Zij betalen 78 euro per ton,

om hun restafval door Twence te laten verwerken. Dat is bijzonder, omdat deze gemeenten, zoals hiervoor gemeld, zèlf eigenaar zijn van Twence.

In de private markt wordt kritisch gekeken naar de lage bieding van Twence aan Circulus. Het wordt gezien als valse concurrentie. „Misschien lijken we een slechte verliezer, door hierover te klagen. Maar het lijkt er toch veel op dat Twence zo laag kan bieden, doordat ze een hoog tarief rekenen voor het afval van de Twentse gemeenten”, aldus een bron bij een van de andere inschrijvers, die anoniem wil blijven.

Misschien lijken we een slechte verliezer door hierover te klagen

Bron bij andere inschrijvers

Te hoge prijs

De suggestie van de zegsman is eerder uitgesproken door de gemeenten Almelo, Oldenzaal en Twenterand. Omdat ze aandeelhouder van Twence zijn, moeten ook zij hun afval daar naar toe brengen. Voor een te hoge prijs, vinden ze. Deze gemeenten willen mede daarom ook [uit Twence stappen](#). Er lopen momenteel onderhandelingen over de overname van hun aandelen door andere gemeenten.

Vanwege die onderhandelingen wil de Almelose wethouder Arjan Maathuis niet reageren op het contract van Twence met Circulus. „De onderhandelingen inzake de verkoop van onze aandelen Twence lopen nog. Gedurende dit proces hebben we afgesproken radiostilte te betrachten over onderwerpen die dit proces kunnen verstoren”, zegt Maathuis.

Verwerkingstarieven met elkaar vergelijken is niet eenvoudig

afvalverwerker Twence

Twence ontkent

Of Twence zo'n lage bieding aan Circulus kan doen, doordat Twentse gemeenten – en dus Twentse huishoudens – veel meer betalen, is lastig te zeggen. Twence ontkent dit. „Van deze veronderstelling nemen we echt afstand. De dienstverlening aan onze aandeelhouders is in alle opzichten strikt gescheiden van onze activiteiten op de markt”, luidt de reactie.

„Marktconformiteit is een belangrijk uitgangspunt bij de totstandkoming van de verwerkingstarieven voor aandeelhouders”, reageert een woordvoester. Waarmee ze zegt dat de 78 euro voor de Twentse gemeenten als 'marktconform' wordt gezien. Ongewis blijft of Twence de aanbidding aan Circulus ook als marktconform ziet. Twence wil verder geen uitspraken doen over de tarieven. „Wij zullen er dus ook niet op reageren.”

Niet eenvoudig

„Het is overigens niet eenvoudig louter verwerkingstarieven zomaar met elkaar te vergelijken, omdat er andere condities in de overeenkomst ook relevant zijn”, zegt Twence.

De situatie rond de tarieven bij Twence roept herinneringen op aan de gang van zaken tussen 2008 en 2018. Toen spraken de gemeenten samen af de tarieven voor het verwerken van afval van Twentse gemeenten kunstmatig hoog te houden, waardoor de winstgevendheid toenam. Die winst vloeiende via 'superdividend' weer terug naar de gemeenten, die het gebruikten voor allerlei projecten die niets met afval te maken hadden.

Belasting via omweg

Gemeenten mogen en mochten echter niet verdienen aan huisafval. Maar door voor de 'eigen' Twentse gemeenten hoge verbrandingstarieven vast te stellen, werd via een omweg extra belasting geheven en toch 'winst' gemaakt op huishoudelijk afval. Die constructie duurde tot 2018, en was toen politiek niet meer haalbaar.

De situatie lijkt zich nu opnieuw voor te doen. De lage bieding bij Circulus maakt duidelijk dat het tarief dat Twentse gemeenten betalen, verre van commercieel is. Twence is mede daardoor een winstmachine voor de Twentse gemeenten, die jaarlijks forse bedragen kunnen bijschrijven in de boeken. Er worden winsten geboekt van meer dan 10 miljoen euro, waarvan 60 procent aan de gemeenten wordt uitgekeerd.

Lucratieve hoge tarieven

Zo bezien is het voor de gemeentelijke aandeelhouders lucratief hoge tarieven in rekening te brengen. Zij voorzien zich van extra inkomsten, die via de afvalstoffenheffing geïncasseerd worden, maar er niet mee verrekend hoeven worden. Het dividend van Twence is 'vrij besteedbaar', zoals dat heet.

Zowel Twence als de gemeenten spinnen er dus garen bij. Twence omdat het bedrijf zich verzekerd weet van een hoge winstmarge op het Twentse afval. De gemeenten omdat ze zich verzekerd weten van extra geld in kas. Inwoners van Twente daarentegen, weten zich verzekerd van een afvalstoffenheffing die feitelijk te hoog is.